

Srbové

Historie kontaktů se Srby

- Do 2. poloviny 20. století
 - jedinci (obchodníci), nemapováno, hlavní překážka náboženství (pravoslaví v českých zemích povoleno 1781 – toleranční patent Josefa II.)
 - Československo-jihoslovanská liga (1921): československo-jugoslávská spolupráce

- 2. polovina 20. století
 - Svaz přátel (Titovy) Jugoslávie (1948, 1969)
 - 60. – 70. léta krátkodobé pracovní pobyty → Srbové ze Srbska
 - trvalé usazení => lepší pracovní možnosti, smíšená manželství

- 90. léta 20. století
 - migrační vlna ekonomická a z důvodu tzv. jugoslávské války => rozdělení rodin
 - Srbové z interetnických míst: Vojvodina (tzv. Prečanští S.), Bělehrad, Sarajevo

Charakteristika menšiny

- historicky mladá menšina
- pro majoritu téměř neviditelná
- rozptýlené usazení, ve větších městech
- migrace: ekonomická, existenční
- střední a mladá generace
- minimum smíšených sňatků
- národnostně i nábožensky smíšený původ → komplikovaná etnická identifikace
- národní hrdost vs. nacionalismus (4S)

Statistické údaje

- 1991: 0
- 2011: 1.717 (kvalifikované odhady 10 – 12 tisíc Srbů v ČR)
- 2017: ca 3.300
- 2/2020: ca 5.500, obojí ze Srbska nikoliv Srbů

Etnické identifikátory

- záměrné předávání nejmladší generaci
- jazyk: srbština, srbochorvačtina
- náboženství: přechodem do českého prostředí utlumení
- zvykosloví: Vánoce (Božič; půst, vánoční strom dub, 12 jídel, obřadní pečivo – česnica), slava (v našem prostředí méně častá a honosná)

<https://www.youtube.com/watch?v=cBqpXuTcxW0>

- uzavřenost, menší temperament x rovnoprávnost žen, pracovitost, přesnost

Kulturní instituce

- Společnost přátel (Jihoslovanů) jižních Slovanů (Praha → Brno, 1990): pomoc v době války, současná i tradiční kultura, časopis Slovanský jih; ne jen Srbové
- Srbské sdružení Sáva (2002, Praha): udržování jazyka a tradic, současná kultura, vydavatelství, časopis Srpska reč (= Srbské slovo)

- Porta Balcanica (Brno, 2007): odborný zájem, recenzovaný časopis Porta Balcanica
- Luka Praha (= Přístav Praha; 2009): současná kultura, vydavatelství
- Srbský kulturní spolek Radost (Praha, 2015): rodáci i milovníci Balkánu, balkánský taneční folklor

Literatura a badatelé

- Mirjam Moravcová – 1. polovina 20. století
- Jaroslav Otčenášek – 90. léta
- Kristýna Fialová